

Spis treści

Przedmowa do wydania trzeciego	11
--	----

Rozdział 1 **Pojęcia i teorie w polityce**

Wprowadzenie	13
Język i polityka	14
Rozumienie pojęć politycznych	15
Czym jest teoria polityki?	18
Teoria polityki w XXI wieku	21
Podsumowanie	24
Lektury uzupełniające	24

Rozdział 2 **Natura ludzka, jednostka i społeczeństwo**

Wprowadzenie	27
Natura ludzka	28
Natura kontra wychowanie	29
Intelekt kontra instynkt	32
Konkurencja kontra kooperacja	35
Jednostka	37
Indywidualizm	38
Jednostka i wspólnota	41
Jednostka w polityce	45
Społeczeństwo	48
Kolektywizm	49
Teorie społeczeństwa	51
Rozłamy społeczne i tożsamość	53
Podsumowanie	57
Lektury uzupełniające	58

Rozdział 3 **Polityka, rząd i państwo**

Wprowadzenie	59
Polityka	60
Sztuka rządzenia	61
Sprawy publiczne	63
Władza i zasoby	67

Rząd	71
Po co nam rząd?	71
Rządy i efektywne rządzenie (<i>governance</i>)	74
Systemy polityczne	78
Państwo	80
Rząd i państwo	80
Teorie państwa	82
Rola państwa	88
Podsumowanie	90
Lektury uzupełniające	91

Rozdział 4 Suwerenność, naród i supranacjonalizm

Wprowadzenie	93
Suwerenność	94
Suwerenność prawna i polityczna	94
Suwerenność wewnętrzna	96
Suwerenność zewnętrzna	99
Naród	101
Narody kulturowe i polityczne	101
Nacjonalizm i kosmopolityzm	104
Państwa narodowe a globalizacja	108
Supranacjonalizm	111
Międzyrządowość	112
Federalizm i federacje	115
Perspektywa rządu światowego	117
Podsumowanie	119
Lektury uzupełniające	120

Rozdział 5 Władza, autorytet i legitymizacja

Wprowadzenie	123
Władza	124
Podejmowanie decyzji	125
Ustalanie programu	127
Kontrola myśli	128
Autorytet	131
Władza i autorytet	132
Rodzaje władzy	134
Obrońcy i krytycy	137
Legitymizacja	141
Konstytucjonalizm i przyzwolenie	142
Hegemonia ideologiczna	144
Kryzysy legitymizacji	146
Podsumowanie	149
Lektury uzupełniające	149

Rozdział 6 **Prawo, ład i sprawiedliwość**

Wprowadzenie	151
Prawo	152
Rządy prawa	153
Prawo naturalne i pozytywne	155
Prawo i wolność	158
Ład	161
Dyscyplina i kontrola	161
Naturalna harmonia	164
Uzasadnienie kary	166
Sprawiedliwość	169
Sprawiedliwość proceduralna	170
Sprawiedliwość substancjalna	172
Uzasadnianie łamania prawa?	174
Podsumowanie	178
Lektury uzupełniające	179

Rozdział 7 **Prawa, zobowiązania i obywatelstwo**

Wprowadzenie	181
Prawa	182
Prawa formalne i moralne	183
Prawa człowieka	185
Prawa zwierząt i inne?	188
Zobowiązania	192
Zobowiązania umowne	193
Naturalna powinność	195
Granice zobowiązania politycznego	197
Obywatelstwo	199
Elementy obywatelstwa	199
Obywatelstwo społeczne czy aktywne?	203
Obywatelstwo uniwersalne i różnorodność	206
Podsumowanie	211
Lektury uzupełniające	211

Rozdział 8 **Demokracja, reprezentacja i interes publiczny**

Wprowadzenie	213
Demokracja	214
Demokracja bezpośrednia i pośrednia	215
Demokracja liberalna	218
Zalety i wady demokracji	221
Reprezentacja	224
Reprezentanci czy delegaci?	225

Wybory i mandaty	227
Reprezentacja charakterystyczna	229
Interes publiczny	231
Interes prywatny i interes publiczny	231
Czy istnieje interes publiczny?	234
Dylematy demokracji	236
Podsumowanie	240
Lektury uzupełniające	240

Rozdział 9 **Wolność, tolerancja i wyzwolenie**

Wprowadzenie	243
Wolność	244
Wolność i nadużycie	245
Wolność negatywna	249
Wolność pozytywna	251
Tolerancja	254
Tolerancja i różnica	254
Obrona tolerancji	256
Granice tolerancji	259
Wyzwolenie	262
Wyzwolenie narodowe	262
Wyzwolenie seksualne	264
Polityka wyzwolenia	266
Podsumowanie	270
Lektury uzupełniające	270

Rozdział 10 **Równość, sprawiedliwość społeczna i zabezpieczenia socjalne**

Wprowadzenie	273
Równość	274
Równość formalna	275
Równość szans	278
Równość wyników	280
Sprawiedliwość społeczna	282
W zależności od potrzeb	283
W zależności od praw	286
W zależności od zasług	288
Zabezpieczenia socjalne	290
Pomoc społeczna, ubóstwo i wykluczenie społeczne	291
Pochwała opieki społecznej	294
Opieka społeczna: odwrót czy reforma?	298
Podsumowanie	301
Lektury uzupełniające	302

Rozdział 11 Własność, planowanie i rynek

Wprowadzenie	303
Własność	304
Własność prywatna	305
Własność wspólna	308
Własność państwowa	309
Planowanie	311
Proces planowania	311
Planowanie: szanse	314
Planowanie: zagrożenia	316
Rynek	318
Mechanizm rynkowy	319
Cud rynku	320
Zawodność rynku	324
Podsumowanie	327
Lektury uzupełniające	328

Rozdział 12 Tradycja, postęp i utopia

Wprowadzenie	331
Tradycja	332
Obrona <i>status quo</i>	332
Powrót do przeszłości	335
Zmieniać, by zachowywać	337
Postęp	339
Marsz historii naprzód	339
Postęp przez reformę	340
Postęp w drodze rewolucji	345
Utopia	347
Cechy utopizmu	348
Utopie polityczne	351
Koniec utopii?	353
Podsumowanie	356
Lektury uzupełniające	357
Bibliografia	358
Indeks nazwisk	370
Indeks rzeczowy	376